

LES EXCAVACIONS ARQUEOLÒGIQUES AL CALVARI DEL MOLAR (2004-2007)

Què sabem de l'urbanisme del poblat del Calvari?

En primer lloc, cal remarcar que solament hem excavat fins ara una part del poblat i, per tant, les futures excavacions acabaran de definir els nostres coneixements. Ara com ara, sabem que l'assentament tenia com a mínim 1000 m² i, probablement, superava els formats usuals en aquesta època, en la qual el poblat del Puig Roig del Masroig era fins ara el més gran.

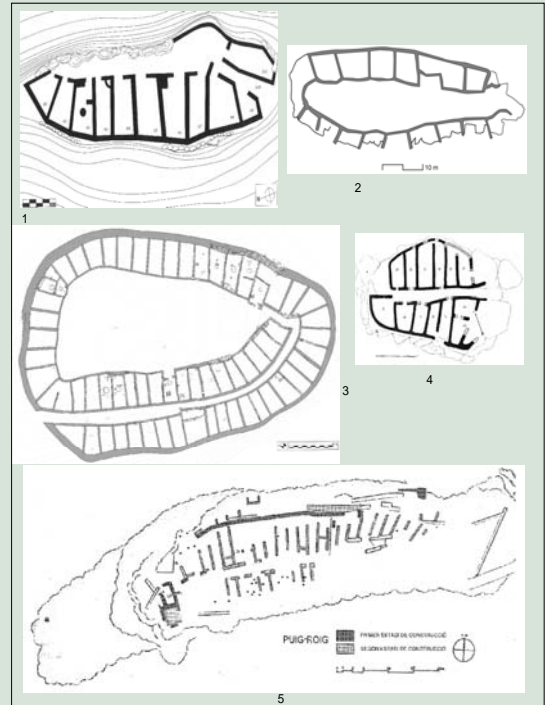
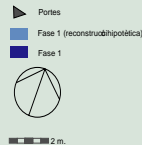
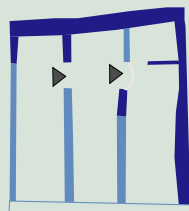
Com ja hem vist, pel seu cantó nord-oest estava limitat per un doble circuit de muralles que deixen un pas entre un pany de mur i l'altre i que, per tant, es diferencia del que és el costum generalitzat en els poblats del període, que acostumen a tenir un sol pany de mur de circumval·lació, al qual s'adossen les cases i, per tant, no hi ha un pas interior a peu de muralla.

Les cases que hi ha a Catalunya durant aquesta època (segles VII-VI aC.) són unicel·lulars: estan integrades per una única estança rectangular allargada que té, com a promig, uns 20 m² de superfície.

En canvi, al poblat del Molar al menys una casa té una superfície molt més gran i presenta un estructura més complexa.

Planta esquemàtica d'una casa del poblat del Calvari del Molar (dreta) i planta de la casa 2 del poblat de la Serra del Calvari de la Granja d'Escarp (esquerra)

Plantes de poblats: 1. La Ferradura (Ulldecona); 2. Genó (Aitona); 3. Moleta del Remei (Alcanar); 4. La Gessera (Caseres); 5. El Puig Roig (El Masroig)

La casa del Calvari del Molar té, al menys, 79 m² de superfície i, en conseqüència, és més de tres vegades més gran que el que és normal a la seva època. Per altra part, cal tenir en consideració —a més del format— que en dues de les seves habitacions es va poder documentar un paviment d'argila groga que estava decorat en el llindar d'una de les seves portes amb un realç de forma semiovoidal fet de margues roges. Tot fa pensar que es tractava d'un edifici singular. Només es coneix un cas semblant al poblat de la mateixa època de la Serra del Calvari (la Granja d'Escarp), situat en l'aiguabarreig del Segre i el Cinca, a tocar de l'Ebre. Allà hi ha una casa semblant a la nostra: té també una planta tripartida i una superfície encara més gran que la del Calvari del Molar, 110 m²

L'estructura territorial en els segles VII-VI aC

L'estructura territorial de la qual forma part el Calvari del Molar estava integrada per dos assentaments principals, el Calvari i el Puig Roig, i dos de secundaris, el Tossal del Camat (el Molar) i el Tossal de l'Avenç del Primo (Bellmunt del Priorat), que depenien, respectivament, dels dos poblats principals. El domini visual d'uns i altres, les comunicacions amb l'Ebre, el Siurana i la foia de Mora així semblen indicar-ho.

És important tenir en compte que entre aquest jaciments hi ha intervisibilitat, una condició que sempre tenien en l'antiguitat els poblats pertanyents a un mateix territori.

Les dades que tenim fins ara semblen indicar que el Calvari del Molar assumiria un paper preponderant. La seva privilegiada situació en relació als afloraments de minerals superficials i, sobre tot, en relació a l'Ebre, el fet que la necròpolis mostri un procés de diferenciació social i l'extensió i estructura del poblat així semblen suggerir-ho.

